

Väljaandja:	Sotsiaalminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	10.07.2009
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2009
Avaldamismärge:	RTL 2009, 53, 781

Tervisekaitsenõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile

Vastu võetud 30.06.2009 nr 58

Määrus kehtestatakse «Rahvatervise seaduse» § 8 lõike 2 punkti 8² ja «Sotsiaalhoolekande seaduse» § 20² lõike 3 alusel.

1. peatükk ÜLDNÕUDED JA REGULEERIMISALA

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Määrusega kehtestatakse nõuded «Sotsiaalhoolekande seaduse» § 10 punktides 1², 1⁴, 1⁵ ja 1⁶ nimetatud igapäevaeltu toetamise teenuse, toetatud elamise teenuse, kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooledusteenuse (edaspidi *erihoolekandeteenus*) osutamisele ning nimetatud teenuste osutamise ruumidele, sealhulgas eraldusruumile, ruumide sisustusele ja korrashoiule ning maa-alale.
- (2) Igapäevaeltu toetamise teenuse ja toetatud elamise teenuse osutamise ruumidele kohaldatakse käesolevat määrust juhul, kui teenust osutatakse teenuse osutaja omandis olevates või temale kasutamiseks antud ruumides.

§ 2. Üldnõuded

- (1) Erihoolekandeteenuse osutamiseks kasutatavad ruumid (edaspidi *ruumid*) peavad vastama «Ehitusseaduse» §-s 3 ja selle alusel kehtestatud ehitisele esitatavatele nõuetele ning käesoleva määrusega kehtestatud tervisekaitsenõuetele.
- (2) Erihoolekandeteenuse osutajal peavad olema teenuse osutamiseks sobivad ruumid, kus on piisav õhuvahetus, küllaldane loomulik ja kunstlik valgustus, «Veeseaduses» ja selle alusel joogiveele kehtestatud nõuetele vastav joogivesi, kanalisatsioon ning võimalus tualeti kasutamiseks, pesemiseks ja telefoni või muu sidevahendi kasutamiseks.
- (3) Paragrahvi 4 lõike 3 punktides 1–3 nimetatud ruumid ei tohi asuda keldrikorrusel.
- (4) Erihoolekandeteenuse osutaja tagab osutatava teenuse ohutuse vastavalt «Toote ja teenuse ohutuse seadusele».

2. peatükk TEENUSE OSUTAMISE MAA-ALA, RUUMID JA RUUMIDE SISUSTUS

§ 3. Nõuded maa-alale

- (1) Kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooledusteenuse osutamise maa-ala peab olema puhas, ohutu, ligipääsetav ja turvaline.
- (2) Elamu, kus osutatakse kogukonnas elamise teenust või ööpäevaringset erihooledusteenust, lähiümbrus peab olema heakorrastatud, võimaluse korral haljastatud vähemalt 40% ulatuses ning vajaduse korral piiratud piirdeaiaga.
- (3) Kogukonnas elamise teenust ja ööpäevaringset erihooledusteenust saaval isikul peab olema värskes õhus viibimiseks ja tegevusteks õues ohutu ala, kus:
- 1) on istumiseks sobivad kohad, jalutamisrada ning võimalused arendavateks ja eakohasteks tegevusteks;
  - 2) peamine teenuse osutamise ruumidele juurdepääsu tee on pimedal ajal valgustatud, välja arvatud ajal, mil teenust saavad isikud juurdepääsuteed ei kasuta;
  - 3) teenust saavatel isikutel ei ole juurdepääsu haljastuses olevate mürgiste lehtede, õite või viljadega taimedele;

4) läheduses ei ole mürarikas ega ohtlik ettevõtte, suure liiklustihedusega või tolmu maantee või muu elu või tervist ohustav saasteallikas «Välisõhu kaitse seaduse» tähenduses.

(4) Kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise maa-alal olevad jäätmenõud ja -mahutid peavad asuma eemal teenuse osutamise ruumide akendest, kasutamiseks ja äraveoks sobival kohal. Jäätmenõude ja -mahutite kasutamine peab olema ohutu ja nendest ei tohi levida nakkusi ja kahjureid.

(5) Kogukonnas elamise teenust või ööpäevaringset erihooldusteenust saava isiku juurdepääs teenuse osutamise maa-alal asuva kraavi, basseini ja muu tehis- või loodusliku veekogu juurde peab olema ohutu.

§ 4. Ruumid

(1) Erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevad ruumid peavad vastama teenust saava isiku vajadustele ning olema ohutud ja turvalised.

(2) Erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevates ruumides, sealhulgas koridorides ja treppidel, peab olema piisavalt liikumisruumi ja liikumist hõlbustavaid tugesid ning sisustus peab võimaldama ohutult läbi viia arendavaid ja muid vajalikke tegevusi.

(3) Kogukonnas elamise teenuse osutajal ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal peavad teenust saavate isikute kasutada olema vähemalt alljärgnevad teenuse osutamise ruumid:

1) magamistuba (-toad), mille põrandapindala on vähemalt 8 m², arvestusega, et ühe teenust saava isiku kohta peab ruumis olema vähemalt 6 m² põrandapindala;

2) elutuba (-toad) või muu ruum vaba aja veetmiseks, arvestusega, et ühe teenust saava isiku kohta peab ruumis olema vähemalt 2 m² põrandapindala;

3) köök või kööginurk, mille põrandapindala peab olema piisavalt suur lähtuvalt erihoolekandeteenust saavate isikute vajadustest;

4) kuni kümne kogukonnas elamise teenust või ööpäevaringset erihooldusteenust saava isiku, välja arvatud uriini absorbeerivaid abivahendeid kasutava isiku, kohta vähemalt üks vajaliku põrandapindalaga valamuga tualettruum;

5) kuni kümne kogukonnas elamise teenust või ööpäevaringset erihooldusteenust saava isiku kohta vähemalt üks vajaliku põrandapindalaga pesemisruum duši või vanniga. Pesemisruum ja tualettruum võivad olla ühendatud;

6) vajadustele vastav ruum, eraldatud koht või kapp üleriie hoidmiseks.

(4) Erihoolekandeteenuse osutajal peab olema võimalus vajaduse korral pesemiseks, kuivatamiseks ja triikimiseks.

(5) Kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal peab vajaduse korral olema toitlustamiseks eraldi ruum.

(6) Kui iseseisvat õendusabi teenust osutatakse ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja ruumides, peab lisaks lõikes 3 nimetatud ruumidele olema iseseisva õendusabi teenuse osutajal võimalus kasutada teenuse osutamiseks vähemalt 12 m² põrandapindalaga sobivat ruumi, kus on tagatud teenust saavatele isikutele privaatsus.

(7) Kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise ruumide puhastamiseks kasutatavad seadmed ja vahendid hoitakse ruumis, kus on piisav õhuvahetus, valamud ja tingimused põrandapesuks vajalike korduvkasutusega vahendite pesemiseks ning vajadusel pesumasin.

§ 5. Ruumide sisustus

(1) Erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevate ruumide sisustus peab olema ohutu, kooskõlas ruumide kasutusotstarbega ja vastama erihoolekandeteenust saavate isikute vajadustele.

(2) Köök või kööginurk peab olema vajadustekohaselt sisustatud, et tagada võimalus ohutult toitu valmistada ja süüa.

(3) Klaasüksed, põrandani ulatuvad klaasist aknad ja vaheseinad, peegelüksed ning -pinnad ruumides peavad olema ohutud ja ratastooli kõrguselt varustatud kaitsega või nähtavalt märgistatud.

(4) Erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevate ruumide aknad ja nende kasutamine peab olema ohutu.

(5) Ruumide ukсед tehakse võimaluse korral lävepakkudeta või madalate lävepakkudega ja automaatselt avanevate ustega, välja arvatud eraldusruumi uks.

(6) Elektripistikupesad kaetakse vajaduse korral kaitsetega olenevalt teenust saavate isikute arengutasemest ja psüühilisest seisundist.

(7) Erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevates ruumides võetakse arvesse järgmist:

1) päikesepoolsed aknad varustatakse kardina, ruloo või valguse reguleerimist võimaldava muu kattega;

- 2) puhastusvahendid, välja arvatud käte pesemiseks mõeldud seep ja nõude pesemiseks kasutatavad vahendid, ja teised kemikaalid hoitakse lukustatud või turvakinnisega kapis või muus kogukonnas elamise teenust või ööpäevaringset erihooldusteenust saavatele isikutele kättesaamatus kohas;
- 3) põranda- ja trepipind peab olema liikumist takistavate konarusteta, mitte libe, kergesti puhastatav ja vajadusel desinfitseeritav.

§ 6. Magamistuba ja selle sisustus

- (1) Magamistoas võib elada kuni kaks erihoolekandeteenust saavat samast soost isikut. Sügava liitpuudega isikuid võib ühes magamistoas elada kuni neli. Erinevast soost teenust saavaid isikuid võib ühte magamistuppa teenusele panna üksnes isiku kirjaliku avalduse alusel.
- (2) Magamistoas võimaldatakse erihoolekandeteenust saava isiku soovi korral kasutada voodite vahel liigendatavat vaheseina, kardinat või sirmi.
- (3) Magamistoa suurus, sisustuse valik ja paigutus peab võimaldama teenuse osutajale vajaduse korral mõlemalt poolt juurdepääsu voodile ja kasutada funktsionaalvoodit ning ümberasetamise ja teistsaldamise abivahendeid.
- (4) Magamistoas tagatakse erihoolekandeteenust saavale isikule sobiva kõrgusega voodi või voodikoht, voodivarustus ja -pesu, riidekapp või selle osa, öökapp, laud ja tool.
- (5) Magamistoas peab olema vähemalt üks ligipääsetav seinakontakt, laevalgusti, akendel kardinaid, ruloo või muu valguse reguleerimist võimaldav kate ja iga voodikoha juures kohtvalgusti.
- (6) Magamistoa ust võimaldatakse vajaduse korral seestpoolt lukustada, kuid teenuse osutajale peab olema tagatud juurdepääs tuppa.

§ 7. Eraldusruum

- (1) Ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal peab olema eraldusruum, mis on turvaline, ohutu, valgustatud, nõuetekohase temperatuuriga ja sobiva sisustusega, mis ei võimalda tekitada vigastusi.
- (2) Eraldusruumi põrandapindala peab olema vähemalt 8 m².
- (3) Eraldusruumis peab olema sein või põranda külge kinnitatud voodi või muu põrandast kõrgemal asuv magamisase, laud koos istekohaga ning tualett ja valamü.
- (4) Eraldusruumis peab olema kättesaadav nõuetekohane joogivesi.

§ 8. Igapäevaelu toetamise teenuse ja toetatud elamise teenuse osutamise ruumid ja sisustus

- (1) Igapäevaelu toetamise teenuse või toetatud elamise teenuse osutaja omandis või temale kasutamiseks antud ruumid peavad vastama § 4 lõikes 2, §-s 5 ja §-des 9–11 sätestatud nõuetele.
- (2) Kui igapäevaelu toetamise teenustel või toetatud elamise teenustel valmistatakse toitu väljaspool teenust saava isiku eluruumi, peab olema teenuse osutajal § 4 lõike 3 punktis 3 toodud nõuetele vastav köök või kööginurk koos § 5 lõikes 2 toodud sisustusega.

3. peatükk RUUMIDE SISEKLIIMA JA VALGUSTUS

§ 9. Ruumide sisekliima

- (1) Magamistoa, elutoa ja muu vaba aja veetmise ruumi õhuvahetus, siseõhu mikrobioloogiline ja keemiline koostis, sealhulgas kahjulike gaaside, peenosakeste ja radooni sisaldus peab vastama vähemalt «Toote ja teenuse ohutuse seaduse» § 7 lõike 3¹ punktis 1 või 2 nimetatud standardites toodud eluruumidele esitatud miinimumnõuetele.
- (2) Ruumide optimaalne õhuniiskus on vahemikus 40% kuni 60%. Lubatud on siseõhu suhtelise niiskuse vähenemine kuni 30%-ni ja lühiajaline tõus kuni 70%-ni.
- (3) Ruumi siseõhu temperatuur peab olema vähemalt 19 °C. Siseõhu temperatuuri tõusmisel üle 27 °C võetakse tarvitusele meetmed temperatuuri alandamiseks.

§ 10. Ruumide valgustus

Erihoolekandeteenuse osutaja tagab erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevates ruumides vähemalt asjakohastele valgustuse standardite miinimumnõuetele vastava valgustuse, arvestades ruumis läbiviidavat erihoolekandeteenuse sisuks olevat tegevust.

4. peatükk RUUMIDE JA SISUSTUSE KORRASHOID JA HÜGIEENINÕUDED

§ 11. Üldhügieeni nõuded ja ruumide korrashoid

- (1) Ruumid ja sisustus peavad olema puhtad. Puhastamisel kasutatakse «Kemikaaliseaduse» nõuetele vastavaid aineid kasutusjuhendi kohaselt. Puhastamisel kasutatavad ained peavad olema müügipakendis ja nõuetekohaselt valmistatud töölahused lekkekindlas märgistatud anumas.
- (2) Puhastusvahendite kasutamisel peab vältima nakkuste levikut. Tualettruumi, siibrite ja teisaldatavate tualetitoolide puhastusvahendid peavad olema asjakohaselt tähistatud ja hoitud teistest puhastusvahenditest ja -ainetest eraldi.
- (3) Erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevaid ruume, kus puudub konditsioneer, tuulutatakse korrapäraselt.
- (4) Erihoolekandeteenuse osutamise ruumides on keelatud suitsetada.
- (5) Ruumides ei tohi olla närilisi, välja arvatud lemmikloomad, ega kahjurputukaid.
- (6) Ruumides võivad olla lemmikloomad üksnes erihoolekandeteenuse osutaja loal. Lemmikloomad ei tohi tekitada ohtu teenust saavate isikute tervisele ega elule.
- (7) Madratseid, tekke ja patju tuleb kloppida, pesta või puhastada vastavalt vajadusele, kuid vähemalt kaks korda aastas. Madratsi- ja padjakatteid pestakse vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord kvartalis. Voodipesu ja käterätikuid tuleb vahetada vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord nädalas.
- (8) Puhast ja määratud pesu hoitakse eraldi.
- (9) Erihoolekandeteenust saavale isikule võimaldatakse piisavas koguses kasutada «Veeseaduses» ja selle alusel joogiveele kehtestatud nõuetele vastavat joogivett.
- (10) Kogukonnas elamise teenuse osutaja või ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja juures võimaldatakse ööpäevaringselt kasutada pesemiseks sooja vett temperatuuriga 40-55 °C.
- (11) Kogukonnas elamise teenuse osutajal või ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal peab olema võimalus erihoolekandeteenust saavate isikute nõuetekohaseks toitlustamiseks ja vajadusel eritoitlustamiseks, võttes arvesse teenust saava isiku terviseseisundit ja erivajadusi. Toitlustamisel järgitakse «Toiduseaduse» ja muude toidualaste asjakohaste õigusaktide nõudeid ja «Rahvatervise seaduse» § 8 lõike 2 punkti 4 alusel kehtestatud tervisekaitsenõudeid toitlustamisele tervishoiu- ja hoolekandetasutuses.
- (12) Erihoolekandeteenust vahetult osutavate isikute riietus peab olema puhas.

5. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 12. Määruse rakendamine

- (1) Erihoolekandeteenuse osutajad, kes osutavad määruse jõustumise ajal erihoolekandeteenust, peavad end käesoleva määruse nõuetega, välja arvatud § 4 lõikes 3 ja § 6 lõikes 1 sätestatud nõuetega, vastavusse viima hiljemalt 2012. a 1. jaanuariks.
- (2) Erihoolekandeteenuse osutajad, kes osutavad määruse jõustumise ajal erihoolekandeteenust, peavad § 4 lõikes 3 ja § 6 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastama hiljemalt 2013. a 1. jaanuariks.
- (3) Erihoolekandeteenuse osutajad, kes osutavad määruse jõustumise ajal erihoolekandeteenust enne 1940. a ehitatud ehitises, peavad § 6 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastama hiljemalt 2021. a 1. jaanuariks.

§ 13. Määruse muutmine

Sotsiaalministri 3. aprilli 2002. a määruses nr 58 «Täiskasvanute hoolekandetasutuse tervisekaitsenõuded» (RTL 2002, 49, 692) tehakse järgmised muudatused:

- 1)paragrahvi 1 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu «täiskasvanute hoolekandetasutuse (edaspidi *hoolekandetasutus*)» sõnadega «, välja arvatud erihooldekodu.»;
- 2)paragrahvi 1 lõikes 2 asendatakse sõnad «üld- ja erihooldekodu» sõnaga «üldhooldekodu»;

3)paragrahvi 4 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Maa-ala ja ruumide planeerimisel ning projekteerimisel tuleb arvestada «Ehitusseaduse» § 3 lõike 10 alusel kehtestatud nõudeid.»;

4)paragrahvi 5 lõikes 3 toodud tabeli rida 5 tunnistatakse kehtetuks;

5)paragrahvi 7 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 12 lõiked 5–9 tunnistatakse kehtetuks;

7)paragrahvi 13 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Hoolekandeesutuse töötajal peab olema nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta kirjalik tervisetõend «Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse» §-s 13 sätestatud nõuete kohaselt.».

§ 14. Määruse jõustumine

Paragrahvi 4 lõige 6 jõustub 2010. a 1. jaanuaril.

Minister Hanno PEVKUR

Kantsler Marelle ERLLENHEIM